

Hyvää
oloa
liikun-
halla!

Vuosikertomus 2017

Sisällysluettelo

1.	Yleistä.....	2
1.1.	Aluejohtajan katsaus.....	2
1.2.	Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	3
2.	Toiminta ja tavoitteet.....	4
2.1.	Elinvoimainen seuratoiminta	4
2.2.	Liikkuva lapsuus	8
2.3.	Lisää liikettä nuorille ja aikuisille.....	13
3.	Vaikuttaminen	18
4.	Hallitus ja henkilöstö	19
4.1.	Hallitus	19
4.2.	Henkilöstö	20
5.	Talous.....	21
5.1.	Tuloslaskelma.....	22
5.2.	Tase	23
6.	Liitteet	24
6.1.	Koulutukset, tapahtumat ja tilaisuudet	24
6.2.	Pidetyt koulutukset	25
6.3.	PHLU:n ohjausryhmät, toimikunta ja valiokunta.....	26
6.5.	Urheilugaalassa palkitut	30
6.6.	Vierumäen Leiritulet -liikuntaleirin osallistujamäärät ja yhteistyötahot	32
6.7.	PHLU:n Joulumaan yhteistyökumppanit	32
6.8.	PHLU:n jäsenet	33

1. Yleistä

1.1. Aluejohtajan katsaus

Vuonna 2017 Suomi täytti pyöreät 100 vuotta ja Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry 20 vuotta. Vuoden aikana alueella järjestettiin useita kansallisia ja kansainvälisiä kilpailuja, niistä merkittävimpänä hiihdon MM-kisat Lahdessa. Alueen parhaana urheilijana Päijät-Hämeen Urheilugaalassa palkittiin Valtteri Bottas. Elämänurapalkinto myönnettiin pitkäjänteisestä seuratyöstä Matti Haapojalle.

Juhlavuoden kunniaksi muistettiin ja palkittiin alueen toimijoita ja PHLU:n henkilöstöä. Opetus- ja kulttuuriministeri myönsi OKM:n ansioristejä ja -mitaleja liikuntakulttuurin ja urheilun parissa ansiotuneille, 12 henkilölle. Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n omia ansiomerkkejä ja pienoislippuja myönnettiin päijäthämäläisen liikunnan ja urheilun eteen tehdystä ansiokkaasta ja pitkäjänteisestä työstä yhteensä 35 henkilölle.

PHLU:n tehtävänä on toimia alueellaan liikunnan ja urheilun kokoavana voimana, yhteistyön rakentajana, palveluiden tuottajana sekä liikunnan ja urheilun etujen ajajana. Sitä työtä tehdään vahvasti nyt ja tulevaisuudessa. Toimintaa ohjaa PHLU:n oma strategia ja visio sekä yhdessä alueen toimijoiden kanssa laaditut Päijät-Hämeen terveystuolliikuntastrategia ja urheilustrategia "Sport Päijät-Häme".

Seurat ovat kuntien lisäksi keskeisiä ihmisten liikuttajia. Seurojen toimintaedellytykset ovat PHLU:n toiminnan keskiössä. Koulutus- ja kehittämistoimenpiteiden lisäksi LITTI-työllistämishankkeen kautta ohjattiin paikalliseen seuratoimintaan rahaa palkkatukien muodossa vuoden aikana yli 1,5 miljoonaa euroa. Startti Duuniin -hankkeen kautta seurat saivat tukea seuratoiminnan kehittämiseen palkkatukina noin 40 000 euroa. Näillä toimenpiteillä seuroihin on saatu lisää resursseja ja uutta toimintaa.

Lasten liikunnassa toiminnan painopiste on ollut varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen liikunnallistamisessa koulutuksen ja mentoroinnin avulla. Vuoden aikana toteutettiin ennätykselliset 84 koulutustilaisuutta, joihin osallistui 1 249 henkilöä.

Aikuisliikunnassa painopistealueet ovat olleet nuorten ja aikuisten harraste- ja terveystuolliikuntaa lisäävän toiminnan kehittämisessä, liikuntaneuvonnan palveluketjun ja työyhteisöille suunnattujen henkilöstöliikuntapalveluiden toteuttamisessa sekä hanketoiminnassa.

Valtakunnallinen Kansallinen Liikuntafoorumi järjestettiin viidennen kerran ja se pidettiin 30.-31.10.2017 Lahdessa. Foorumiin osallistui yli 330 liikunnan ja urheilun vaikuttajaa. Foorumin käytännön järjestelyistä Lahdessa vastasi PHLU.

PHLU:n henkilöstö on ollut vuoden aikana aktiivisesti mukana monissa alueellisissa, maakunnallisissa ja valtakunnallisissa organisaatioissa ja ryhmissä edistämässä päijäthämäläistä liikuntaa.

PHLU:n liikevaihto oli vuonna 2017 oli lähes 1.3 milj. euroa ja tulos noin 48 500 euroa plussalla.

Kiitos kaikille panoksestanne alueellisen liikunnan ja urheilun eteen tehdystä työstä!

Liikunnallisin yhteistyöterveisin aluejohtaja
Mai-Brit Salo

1.2. Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

PHLU:n

Visio:

"Olemme alueellamme liikunnan ja urheilun kokoava voima ja yhteistyön rakentaja. Alueemme liikunta- ja urheilupalvelut ja niihin liittyvä osaaminen ovat hyviä erimerkkejä valtakunnallisesti ja kansainvälisesti."

Missio:

"Olemme alueella liikunta- ja urheilukulttuurin edistäjä ja mahdollistamme toiminnallamme seuroja, kuntia ja muita toimijoita onnistumaan omissa tavoitteissaan."

Arvot:

"Toimintamme perustana on liikkumisen ilo, yhteistyö, kumppanuus ja innostaminen."

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry (PHLU) on liikunnan aluejärjestö. Suomessa on yhteensä 15 aluejärjestöä. Alueiden perustehtävänä on suomalaisten hyvinvoinnin edistäminen liikunnan ja urheilun avulla sekä liikuntakulttuurin elinvoimaisuuden ja monipuolisuuden vahvistaminen paikallisella tasolla.

Toiminnan pääpainopiste on seuratoiminnan, lasten ja nuorten sekä aikuisten liikunnan kehittäminen. PHLU vaikuttaa alueellaan liikunnan ja urheilun edunvalvonta- ja olosuhdeasioissa. PHLU:ssa on myös vahvaa osaamista talous-, hanke- ja työllistämisasioiden osalta. Toimintaa kehitetään laaja-alaisesti yhteistyössä muiden kumppanien ja toimijoiden kanssa.

PHLU:n toimintaa ohjaa vuosille 2016-2018 laadittu strategia **"Innostamme liikkumaan – vahvistamme yhteistyötä"**. Strategiassa painottuvat vahvasti kumppanuus ja verkostoyhteistyö. PHLU:n perustoiminta painottuu strategian mukaisesti neljään sisältöalueeseen, jotka ovat elinvoimainen seuratoiminta, liikkuva lapsuus, lisää liikettä nuorille ja aikuisille sekä menestyvä huippu-urheilu.

Paikallistasolla tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat alueen urheiluseurat ja kunnat. Maakunnallisia yhteistyökumppaneita ovat Päijät-Hämeen liitto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI), Suomen Urheiluopisto, Liikuntakeskus Pajulahti, Päijät-Hämeen Urheiluakatemia, ELY-keskus, TE-toimisto, oppilaitokset sekä muut alueelliset toimijat.

Tärkeimpiä valtakunnallisia kumppaneita ovat Suomen Olympiakomitea, Kunnossa kaiken ikää (KKI) -ohjelma, muut liikunnan aluejärjestöt, lajiliitot, Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) sekä Eteläinen yhteistoiminta-alue.

PHLU toimii viiden maakunnan alueella. Toiminta-alueen kunnat ovat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Joutsa, Kuhmoinen, Kärkölä, Lahti, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pertunmaa ja Sysmä.

Asukkaita toiminta-alueella on yhteensä noin 237 600. Kaikki alueen kunnat ovat PHLU:n jäseniä. Yhteensä PHLU:ssa on jäseniä 226 ja niistä urheiluseuroja on 162.

PHLU:n toimisto sijaitsee Lahden Urheilukeskuksessa.

2. Toiminta ja tavoitteet

2.1. Elinvoimainen seuratoiminta

Tavoitteena on luoda innostuksesta ja osaamisesta vetovoimaa urheiluseuratoimintaan ja huolehtia siitä, että alueen seura- ja järjestötoiminta on elinvoimaista ja laadukasta. Menestyvä seura on hyvin johdettu ja se toimii oman toiminta-ajatuksen mukaisesti omalla osaamisalueellaan.

Vuonna 2017 seuratoiminnan painopistealueina oli edellisvuoden tapaan seurojen ja kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen sekä seurojen keskinäisen yhteistyön lisääminen. Seurahallinnon ja valmennusosaamisen kehittämistä koulutuksen avulla jatkettiin edelleen.

Keskeisiä toimenpiteitä olivat kunta-seuraforumit, seurojen verkostotapaamiset ja teemaillat, Unelmat Liikkeelle -Liikkumisen juhluvuoden toteuttaminen sekä koulutus. PHLU oli vahvasti mukana kehittämässä maakunnallista urheilustrategiaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Yksi urheilustrategian keskeisistä kärjistä on seurayhteistyö.

Tukipalveluina seuroille tarjottiin taloushallinnon palveluita, asiantuntija- ja kehittämispalveluita, jäsenpalveluita sekä ansiomerkkijärjestelmää seuratoimijoiden palkitsemiseksi ja muistamiseksi. Taloushallinnon palveluita tarjottiin vuoden aikana 39 seuralle.

PHLU on jatkanut alueen seuratoiminnan tukemista ja kehittämistä myös Liikunnalla tukea työelämäänsä LITTI-hankkeen kautta. Kulunut toimintavuosi oli LITTI2-hankkeen ensimmäinen vuosi. Toimintavuoden aikana työllistettiin päijäthämäläisiin urheiluseuroihin ja muihin yhdistyksiin palkkatuella 172 eri henkilöä ja työkokeilulla 9 eri henkilöä. Toiminnassa oli mukana 50 urheiluseuraa ja 20 muuta yhdistystä. Palkkaa hankkeen kautta palkatuille henkilöille maksettiin toimintavuoden aikana hieman yli 1,5 miljoonaa euroa.

LITTI-hankkeen lisäksi alueen seuratoimintaa on tuettu Startti Duuniin -hankkeen avulla. Hankkeen kautta palkattiin 18 lahtelaiseen urheiluseuraan 23 nuorta, alle 29-vuotiasta henkilöä 1-3 kuukauden mittaisiin työsuhteisiin. Palkatuista suurin osa oli ohjaajia/valmentajia.

Keskeinen osa vuoden 2017 toimintaa oli Unelmat Liikkeelle -hankkeen toteuttaminen. Unelmat Liikkeelle -hanke on valtakunnallinen liikkumiseen, yhdessä tekemiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen erikoistunut toimintamalli. Vuonna 2017 Unelmat Liikkeelle -hanke laajentui Suomi 100 juhluvuoden kunniaksi valtakunnalliseksi unelmien liikuntavuodeksi, jonka yksi päätapahtumana oli Lahti2017 MM-kisat. Unelmat Liikkeelle -hankkeen osalta tehtiin yhteistyötä Suomen Olympiakomitean, Lahti2017 -organisaation, Lahti Region Oy:n sekä alueen kuntien ja seurojen kanssa. Hankkeessa on mukana seitsemän alueen kuntaa: Asikkala, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Orimattila ja Padasjoki. Lisäksi Heinola toteutti oman Unelmat Liikkeelle -kokonaisuuden itsenäisesti. Kuntien kanssa toteutettiin mm. seurojen ja kuntien yhteisiä Unelmat Liikkeelle -foorumeita ja ideapajoja.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

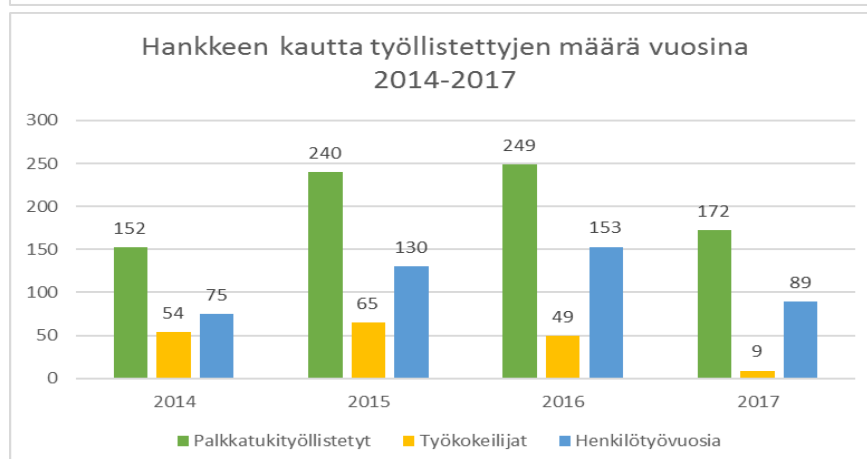
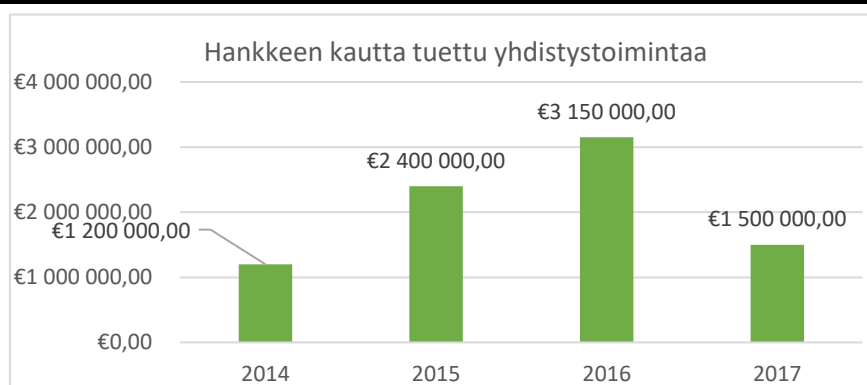
Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
Seurayhteistyön vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Seurojen yhteiset teemaillat ja foorumit • Toiminnan-johtajien aamukahvit / TJ-klubitoiminta • Seurojen aktivointi mukaan Liikkumisen unelmavuoden toteuttamiseen mm. työpajoissa • Kunta-seurafoorumien synnyttämät yhteiset prosessit 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteisiä teemailtoja ja foorumeita järjestettiin yhteensä 9 kpl. Osallistujia yhteensä 100. Lisäksi yhteinen seurafoorumi ESLU:n kanssa, jossa osallistujia n. 50. • TJ-klubitoiminta ei käynnistynyt vuoden 2017 aikana, mutta seuraavalle järjestettiin 2 aamiaistapaamista ja lisäksi osallistuttiin ESLU:n TJ-tapaamiseen • 4 seuratyöpajaa yhteistyössä kuntien kanssa, noin 50 seuraa mukana toiminnan toteuttamisessa • 5 erilaista jatkoprosessia (koulutusyhteistyö, kuntaseurafoorumien jatkuminen)
Kuntien ja seurojen välisen yhteistyön vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kunta-seurafoorumit • Järjestetään yhteisiä koulutustilaisuuksia • Seurat mukana toteuttamassa liikunnallista sisältöä koulupäivään • Liikkumisen unelmavuoden toteuttaminen yhteistyössä kuntien ja seurojen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • 7 kunnassa kunnan ja seurojen yhteinen seurafoorumi • 3 kuntien ja seurojen yhteistyönä järjestämää koulutustilaisuutta • Useissa alueen kunnissa seurat olleet mukana lisäämässä liikuntaa koulupäivään mm. lajiesittelyiden, kerhotoiminnan ja erilaisten tempausten ja tapahtumien muodossa • Noin 40 seuraa mukana toteuttamassa vuotta • 150 erilaista tapahtumaa ja kokeilua kunnissa

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
Osaamisen lisääminen koulutuksen ja tiedotuksen avulla	<ul style="list-style-type: none"> • TOK- ja VOK-koulutukset • Seurahallinnon koulutukset • Valmentaja-tapaamiset • KTK-testistö -koulutukset • OK:n ja alueiden seurapalveluista tiedottaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • 10 VOK-koulutustilaisuutta, joissa yhteensä 315 osallistujaa • 4 seurahallinnon koulutustilaisuutta, joissa yhteensä 101 osallistujaa • Valmentaja-verkostotapaamisia ei vuonna 2017 järjestetty PHLU:n toimesta, mutta oltiin mukana ja tiedotettiin muiden toimijoiden (Suomen Valmentajat ja PHUrA) tapahtumista • KTK-testipäivä/koulutus ei toteutunut, mutta tuettiin muiden järjestämiä testauksia lainaamalla välineistöä maksutta (Vierumäki, seurat) • Joka kuukausi seuroille kuukausi-infon mukana tietoa ajankohtaista asioista, lisäksi noin kerran kuukaudessa ylimääräinen infoposti seuroihin
Urheiluseuratoiminnan tukeminen LITTI – työllisyysprojektin avulla	<ul style="list-style-type: none"> • Palkkatukityöllistettyjen työllistäminen • Työkokeilijoiden työllistäminen • LITTI Tapahtumaryhmä urheiluseurojen tapahtumissa apuna • Seurojen kouluttaminen työnantajana toimimiseen 	<ul style="list-style-type: none"> • Palkkatukityöllistettyjä 172 hlöä/87hvt • Työkokeilijoita 9 hlöä/2 hvt • Toiminnassa mukana olevia urheiluseuroja 48 kpl:ta • Tapahtumia 50-60 kpl:ta • 10 työllistäjäseuraa on toimintavuoden aikana osallistunut Seura työnantajana -koulutukseen • jatkotyöllistyminen urheiluseuraan 5-10 hlöä

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
Työttömien työmarkkinavalmiuksien parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutukseen ohjaaminen • lyhytkurssit (järjestyksenvalvonta, hygieniapassi, EA -koulutus, tapahtumien järjestäminen ym.) • oppisopimuskoulutus • ammatilliset osatutkinnot • yrittäjyyskoulutukset 	<ul style="list-style-type: none"> • Lyhytkursseille osallistuneita 66 hlöä • oppisopimuskoulutukseen osallistuneita 18 hlöä • osatutkintoihin osallistuneita 2 hlöä • yrittäjyyskoulutukseen osallistuneita 3 hlöä
Työllistämiskampanian jälkeisen työllistymisen edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Yrityksiin edelleen sijoittamismallin kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • 50% LITTI-työllistetyistä töihin tai opiskelemaan • yli 100 yritystä, jotka ovat kiinnostuneet työllistämään LITTI-työntekijöitä
Hyvinvointialan yrityshautomo	<ul style="list-style-type: none"> • Edistetään hyvinvointialan yrityshautomon perustamista 	<ul style="list-style-type: none"> • Tätä on alettu valmistelemaan

2.2. Liikkuva lapsuus

Tavoitteena on tukea paikallistason toimijoita kunnissa edistämään lasten aktiivisempaa arkea liikunnan suositusten suunnassa. Toiminnan painopiste on varhaiskasvatuksen ja koulun liikunnallistamisessa. PHLU vastasi alueellaan valtakunnallisesta lasten ja nuorten liikuntaohjelman toteutuksesta.

Lasten ja nuorten liikunnassa PHLU tarjosi monipuolisia työvälineitä päivähoiton ja koulujen henkilöstöille sekä muille lasten liikuntaa järjestäville tahoille. Työtä tehtiin pääsääntöisesti koulutuksien, mentorointien, tapahtumien ja konsultoinnin avulla.

Lasten liikunnan kehittämistä tehtiin vahvasti koulutusten ja mentorointien avulla. Vuoden aikana toteutettiin ennätyselliset 84 koulutustilaisuutta, joihin osallistui 1 249 hlöä. Mentoroinnilla tuettiin niin varhaiskasvatuksen kuin koulujen liikunnallistamista koko työyhteisön voimin. Mentorointitilaisuuksia oli vuoden aikana 99 ja niihin osallistui 979 hlöä.

Varhaiskasvatuksen kehittämistoimenpiteillä vähennettiin istumista lisäämällä aktiivisia hetkiä arkeen, kannustettiin lapsia omaehtoiseen liikkumiseen välineiden ja olosuhteiden avulla, pohdittiin aikuisen asennetta liikkumisen suhteen ja tuettiin lasten motoristen taitojen kehittämistä paremmalla suunnittelulla.

Varhaiskasvatuksen liikunnallistamista toteutettiin yhdessä neljän muun aluejärjestön kanssa, Liikkuva lapsi varhaiskasvatuksessa -hankeavustuksella. Tällä OKM:n liikunnallisen elämäntavan valtakunnallisella kehittämisavustuksella tuettiin yksikkökohtaista liikunnan kehittämistä. Lisäksi PHLU:n lasten liikunnan hanketyöntekijä tarjosi palvelu Hollolan varhaiskasvatuksen liikunnallistamisen tueksi.

Koulujen henkilöstö jakoi mentoroinneissa ajatuksia toimintaympäristön muokkaamisesta, oppilaiden osallistumisesta, oppituntien toiminnallistamisesta, istumisen vähentämisestä, urheiluseurayhteistyön tiivistämisestä sekä kerhotoiminnan kehittämisestä. Näitä toimenpiteitä toteutettiin osana kaikkien aluejärjestöjen Lisää liikettä iltapäiviin ja aktiivisuutta koulupäiviin -hankerahoituksella.

Vierumäen Leiritulet -liikuntaleiri järjestettiin Suomen Urheiluopistolla 5.-8.6.2017. Leirillä juhlittiin Suomen 100-vuotissynttäreitä ja Unelmat Liikkeelle -liikkumisen unelmavuotta. Leirille osallistui yhteensä 414 leiriläistä ja 100 ohjaajaa.

PHLU:n Joulumaa järjestettiin 1.12. Tapahtuma onnistui järjestelyiltään hyvin ja tapahtumassa oli kävijöitä arviolta 1 200. Toimijoita tapahtumassa oli mukana 29.

Yhteistyötahoina lasten liikunnassa olivat alueen kunnat, Olympiakomitea ry, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Liikkuva koulu -ohjelma, muut liikunnan aluejärjestöt, oppilaitokset, urheiluseurat ja muut lasten liikuttajat.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
<p>Liikkuva varhaiskasvatus</p> <p>Innostetaan varhaiskasvatuksen henkilökuntaa kehittämään liikuntakasvatusta arjessa ja kannustamaan lapsia sekä perheitä liikunnalliseen elämäntapaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 12 koulutusta 240 osallistujaa • 2 alueellista verkostotapaamista 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin koulutusta varhaiskasvattajille. Aiheina olivat lasten tanssin avaimet, liikkujaksi, nassikkapaini, vekara vipellys ja liikuntaa pienissä tiloissa. Lisäksi toteutettiin ensimmäinen alueellinen Liikkuva lapsi varhaiskasvatuksessa seminaari Pajulahdessa. • Liikkuva lapsi -hanketuella tarjottiin varhaiskasvatusyksiköille mentorointia avuksi llo kasvaa liikkuen -ohjelmassa etenemiseen. • Kannustettiin kuntia kehittämistuen hakemiseen sekä liittymään llo kasvaa liikkuen -ohjelmaan. • Toteutettiin alueellisia liikuntavastaavien verkostotapaamisia. Aiheina olivat varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset sekä käytännön liikuntavinkit arkeen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksia järjestettiin 16, joihin osallistui 367 hlöä. • Mentorointeja järjestettiin 68 kpl ja niihin osallistui 504 hlöä. • Varhaiskasvatuksen 131 yksiköstä 96 on liittynyt mukaan llo kasvaa liikkuen -ohjelmaan. • Alueemme kunnista Liikunnallisen elämäntavan paikallista kehittämisavustusta varhaiskasvatukseen saivat Asikkala, Hollola, Lahti, Loviisa, Myrskylä ja Padasjoki. • Verkostotapaamisia oli neljä ja osallistujia 109.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
<p>Liikkuva koulu Innostetaan kouluja liikkumaan tunti jokaisena koulupäivänä ja kannustetaan toimijoita monipuolisen liikunnan toteuttamiseen.</p> <p>Kuntakohtainen kehittämistyön tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaksi koulutustilaisuutta aluehallintoviranomaisten kanssa <p>Koulukohtaisen kehittämistyön tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kouluille tarjotaan mentorointipalvelua • toteutetaan kuntakohtaisia verkostotapaamisia kolmessa kunnassa <p>Oppilaiden osallisuuden tukeminen koulutusten avulla</p> <ul style="list-style-type: none"> • välkäräkoulutuksia ala- ja yläkouluihin 20 koulutusta/400 oppilasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin yhteistyössä aluehallintoviranomaisten kanssa alueellinen kahden päivän mittainen Liikkuva koulu -seminaari Vierumäellä. Sekä kaksi alueellista verkostotapaamista. • Toteutettiin kunta- ja koulukohtaista mentorointia. • Järjestettiin välkäräkoulutuksia ala- ja yläkouluihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Seminaarissa oli monipuolinen ohjelma, jonka luennoista ja työpajoista vastasivat valtakunnalliset asiantuntijat. Osallistujia oli 57. • Liikkuviksi kouluiksi on rekisteröitynyt 88 alueen 101 koulusta. • Hallitusohjelman kärkihanke Liikkuva koulu -ohjelman kehittämisyhteistyöstä saivat: Perusasteelle: Hartola, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Lapinjärvi, Loviisa, Orimattila, Padasjoki. Toiselle asteelle: Asikkala ja Lahti • Mentorointitilaisuuksia järjestettiin 31 ja niissä oli osallistujia 475 hlöä. • Toteutettiin 21 välkäräkoulutusta, joihin osallistui 407 oppilasta.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
<p>Liikuntakerhotoiminnan edistäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> koulun ja urheiluseurojen yhteistyötapaamisia kolme kpl 	<ul style="list-style-type: none"> Lisättiin ohjaajien osaamista koulutuksen avulla. Järjestettiin infotilaisuuksia Lasten liike -kerhotoiminnan edistämiseksi urheiluseuroille ja kouluille. Lisäksi koulu, urheiluopisto ja urheiluseura yhteistyötä pidettiin esillä mentoroinneissa ja seurafoorumeissa. 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutettiin Avaimet luontoon -koulutus, osallistujia oli 19 Kartoituksen ja koulujen toiveiden pohjalta aloitettiin urheiluseura- ja kouluyhteistyö Hollolassa ja Orimattilassa. Kehittämistilaisuuksia oli yhteensä 4.
<p>Opettajien ja muiden koulutoimijoiden osaamisen lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> 12 koulutusta 240 osallistujaa 	<ul style="list-style-type: none"> Järjestettiin koulutuksia opettajien ja muiden koulutoimijoiden osaamisen lisäämiseksi. Koulutusta järjestettiin toiminnallisen oppimisen tukemiseen ja lisäksi liikuntatuntien tueksi Jonot mataliksi -koulutuksin. 	<ul style="list-style-type: none"> 22 koulutukseen osallistui 341 opettajaa.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
<p>Toteutetaan liikuntatapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vierumäen Leiritulet -liikuntaleirillä on mukana vähintään 25 eri toimijatahoa, 500 leiriläistä, 100 ohjaajaa • Toteutetaan PHLU:n Joulumaa -tapahtuma yhteistyössä urheiluseurojen ja muiden toimijoiden kanssa. • Muut tapahtumat 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin monipuolinen ja innostava Vierumäen Leiritulet -liikuntaleiri 5.-8.6.2017. Leirillä juhlittiin Suomen 100-vuotissynttäreitä ja Unelmat Liikkeelle -liikkumisen unelmavuotta. • Leiriläiset liikkuivat 11 lajiryhmässä, 10 lajimix -ryhmässä ja kolmessa perheleirissä. Leirin toteuttamiseen osallistui alueen urheiluseuroja sekä lajiliittoja ja muita kumppaneita. • Toteutettiin PHLU:n Joulumaa -tapahtuma 1.12.2017 Lahden Urheilukeskuksessa. Joulupolun varrella oli alueemme toimijoiden järjestämiä liikunnallisia toimintapisteitä. • Unelmat liikkeelle -iltapäivissä liikutettiin alueemme iltapäivätoiminnassa mukana olevia lapsia keväällä. • Olimme mukana toteuttamassa FC-Reippaan Päivis-futis tapahtumaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Leiri onnistui hyvin. Tänä vuonna leirille osallistui yhteensä 414 leiriläistä ja 100 ohjaajaa. • Pääyhteistyökumppanit olivat Suomen Urheiluopisto ja Etelä-Suomen Sanomat. Monipuolisia lajikokemuksia ja muuta leiriohjelmaa oli toteuttamassa useita seuroja ja toimijoita. Liitteenä lista toimijoista. • Kuntayhteistyötä tehtiin Kärkölan, Myrskylän ja Pertunmaan kanssa, jotka olivat tukemassa kuntien lapsia leirikustannuksissa. • Tapahtuma onnistui hienosti ja joulupolku keräsi liikkujia arviolta 1 200 hlöä. Toimijoita oli mukana 29. • Tapahtumia järjestettiin kymmenen ja niissä liikkui 428 lasta. • Tapahtumassa liikkui yhteensä yli 800 lasta.

2.3. Lisää liikettä nuorille ja aikuisille

Lisää liikettä nuorille ja aikuisille kokonaisuuden tavoitteena on ollut, että jokainen nuori ja aikuinen saa mahdollisuuden innostua liikkeen lisäämisestä omassa arjessaan. Tähän tavoitteeseen on pyritty aktiivimalla kuntalaisia ja toimijoita itse miettimään, kuinka he voivat lisätä liikettä omassa arjessaan.

Painopistealueet ovat olleet nuorten ja aikuisten harraste- ja terveysliikuntaa lisäävän toiminnan kehittäminen, liikuntaneuvonnan palveluketjun sekä työyhteisöille suunnattujen henkilöstöliikuntapalveluiden kehittäminen ja toteuttaminen. Työtä on tehty pääsääntöisesti verkostotapaamisten, konsultoinnin, koulutusten, tapahtumien sekä liikuntaneuvonnan ja henkilöstöliikunnan avulla.

PHLU on vastannut alueen liikuntaneuvonnan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä yhdessä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja toimialueen kuntien kanssa. PHLU:n toimialueella liikuntaneuvontaa on toteutettu vuoden 2017 aikana 14 kunnassa toimialueen 16 kunnasta. Osaan kunnista palvelu on tuotettu yhteistyössä PHLU:n liikuntaneuvojien kanssa.

PHLU on toteuttanut ja kehittänyt henkilöstöliikuntaa alueellisesti. Kehittämisen painopisteinä ovat olleet henkilöstöliikunnan palveluketjun rakentaminen ja vahvistaminen sekä osaamisen lisääminen. Vuoden 2016 alussa käynnistynyt Liikettä Lahden alueen yrittäjille -kehittämishanke on jatkunut myös vuoden 2017 aikana. Hankkeen tavoitteena on ollut lisätä Lahden alueen mikroyritysten yrittäjien ja työntekijöiden liikunnan harrastamista ja yleisesti arjen fyysistä aktiivisuutta. Hankkeessa osallistuneille yrittäjille on järjestetty henkilökohtaista hyvinvointivalmennusta, liikuntalajikokeiluja sekä luentoja eri hyvinvoinnin osa-alueista.

PHLU on ollut osatoteuttajana Lahden kaupungin Liikuntapalveluiden LIIRA – Liikettä ilman rajoja -hankkeessa. Hanke on edistänyt maahanmuuttajien kotouttamista liikunnan avulla. PHLU on ollut osatoteuttajana Osallistava ryhmäliikuntaneuvonta -hankkeessa, jossa kehitetään Päijät-Hämeeseen ryhmämuotoisen liikuntaneuvontaryhmän sisältö ja toteutusmalli sekä rakennetaan työkirja, joka tukee ryhmien käynnistämistä ja toteuttamista. PHLU on ollut osatoteuttajana Lahden ammattikorkeakoulun hallinnoimassa Työ- ja tuottavuusvalmennus -hankkeessa, jossa kehitetään työkykyä ja tuottavuutta käsittelevää ryhmävalmennusmallia yrityksille.

Lisäksi PHLU on käynnistänyt syksyn 2017 aikana VESOTE -hankkeen, joka pyrkii vahvistamaan ja kehittämään sosiaali- ja terveydenhuollossa vaikuttavaa ja tavoitteellista elintapaohjausta. Hankkeen kehittämistoimet painottavat liikkumista, ravitsemusta ja unta. PHLU on käynnistänyt myös Työkykyisenä Työelämään -hankkeen, joka pyrkii vaikuttamaan lahtelaisten työttömien elämänhallinnan, hyvinvoinnin, työkyvyn ja työnsaantimahdollisuuksien parantamiseen ja sijoittumiseen työkykyisinä työmarkkinoille.

Aikuis- ja terveysliikunnan koulutustapahtumia on ollut yhteensä 50, joissa on ollut yhteensä 999 koulutuskäyntiä. Kaikki koulutukset ovat liittyneet sisällöiltään ja teemoiltaan liikuntaneuvontaan.

Yhteistyötä on tehty eri paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten verkostotoimijoiden kanssa. Näitä yhteistyötahoja ovat olleet toimialueen kunnan liikunta-, sosiaali- ja terveystoimi, Kunnossa Kaiken Ikää (KKI) -ohjelma, Suomen Olympiakomitea, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, urheiluseurat, kansanterveysjärjestöt, opistot, maakuntaliitto, yksityiset palveluntuottajat, työyhteisöt, apteekit sekä muut aikuis- ja terveysliikuntaa edistävät tahot.

Terveysliikunta- strategia 2020

Visio:

”Päijät-Häme on terveysliikunnan edelläkävijä Suomessa.

Päijät-Hämeen liikuntaolosuhteet, -tarjonta ja terveysliikunnan asiantuntemus lisäävät alueellista vetovoimaisuutta.

Päijät-Hämeläiset liikkuvat enemmän kuin muiden maakuntien asukkaat”.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Hanketuki-avustukset	Tuettujen hankkeiden lukumäärä (2015)	Tuettujen hankkeiden tukisumma euroina (2015)	Tuettujen hankkeiden lukumäärä (2016)	Tuettujen hankkeiden tukisumma euroina (2016)	Tuettujen hankkeiden lukumäärä (2017)	Tuettujen hankkeiden tukisumma euroina (2017)
AVI	10	90 000	11	166 000	14	215 000
KKI	9	32 100	9	57 900	13	70 500
Yhteensä	19	122 100	20	223 900	27	285 000

Taulukko; Aluehallintoviraston (AVI) liikunnallisen elämäntavan edistämisen avustukset ja Kunnossa kaiken ikää (KKI) -hanketuet alueelle.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
<p>Nuorten ja aikuisten harraste- ja terveysliikuntaa lisäävän toiminnan kehittäminen</p> <p>Ollaan mukana toteuttamassa LIIRA-Liikettä ilman rajoja -hanketta osatoteuttajana</p>	<ul style="list-style-type: none"> Järjestetään ja osallistutaan alueellisiin ja paikallisiin yhteistyöverkostoihin Kannustetaan toimijoita nuorten ja aikuisten harraste- ja terveysliikuntaa lisäävän toiminnan hanketukihakuun Toteutetaan LIIRA – Liikettä ilman rajoja -hankkeen hankesuunnitelmaa ja sen sisältöjä 	<ul style="list-style-type: none"> 35 alueellista ja paikallista verkostotilaisuutta 35 KKI- ja AVI-hanketukihakijaa, joista 27 tuettua KKI- ja AVI-hanketta, tuettujen hankkeiden summa on ollut 285 000 euroa Hanketta hallinnoi Lahden kaupunki Liikuntapalvelut Hanke on edistänyt maahanmuuttajien kotouttamista liikunnan avulla Hankkeen osallistujille on järjestetty ohjattua yksilö- ja ryhmäliikuntaa, lajitunteja, koulutusta, vertaistoimintaa, tapahtumia ja teemapäiviä Hankkeen sisältöjä on ollut toteuttamassa yli 40 urheiluseuraa ja muuta toimijaa
<p>Päivitetyn Päijät-Hämeen terveysliikuntastrategian 2020 jalkauttaminen ja seuranta</p>	<ul style="list-style-type: none"> Strategian jalkauttaminen kuntakohtaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Strategian jalkauttamista ja seurantaa on tehty ohjausryhmätyöskentelynä
<p>Liikuntaneuvonnan palveluketjun kehittäminen ja toteuttaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään ja toteutetaan liikuntaneuvontapalvelua yhteistyössä kuntien kanssa Pidetään alueellisia ja kuntakohtaisia kehittämistyöryhmiä Järjestetään liikuntaneuvonnan koulutuksia 	<ul style="list-style-type: none"> 14 kunnassa toteutetaan liikuntaneuvontaa 72 kehittämistyöryhmien tapaamista 49 liikuntaneuvonnan koulutuspäivää, joissa on ollut osallistujia 945

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivoidaan seuroja/yhdistyksiä mukaan palveluiden tuottajiksi • Vanhojen toimintatapojen juurruttaminen ja uusien toimintatapojen käynnistäminen uusille kohderyhmille (esim. työttömät, työyhteisöt) 	<ul style="list-style-type: none"> • 14 kunnassa toteutetaan liikuntaneuvontaa • 72 kehittämistyöryhmien tapaamista • 49 liikuntaneuvonnan koulutuspäivää, joissa on ollut osallistujia 945 • Ei "aktiivisia" seuratoimijoita, ne ovat osa liikuntaneuvonnan palveluketjua • Kuntakohtaiset vanhat ja uudet toimintatavat ja -mallit; liikuntaneuvonnan kehittäminen Liikettä Lahden alueen yrittäjille -hankkeessa sekä Osallistava ryhmäliikuntaneuvonta -hankkeessa; liikuntaneuvonnan käynnistäminen Lahdessa maahanmuuttajille sekä työttömille • VESOTE (vaikuttavaa elintapaohjausta sosiaali- ja terveydenhuoltoon poikkihallinnollisesti) -hanke käynnistäminen 1.9.2017 alkaen • Työkykyisenä Työelämään -hankkeen käynnistäminen 1.9.2017 alkaen
<p>Työyhteisöille suunnattujen liikuntapalveluiden toteuttaminen ja kehittäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kannustetaan työyhteisöjä suunnittelemaan ja toteuttamaan liikuntaohjelmia • Järjestetään työyhteisöille koulutusta liikuntaohjelman suunnittelusta • Järjestetään työyhteisöiden liikuntapäiviä 	<ul style="list-style-type: none"> • 29 työyhteisöön kohdistunutta henkilöstöliikunnan palvelua toteutunut, joissa on ollut 2 050 osallistujaa

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteuma
Liikettä Lahden alueen yrittäjille -hankkeen toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Saatetaan Liikettä Lahden alueen yrittäjille -hankkeen ensimmäinen kehittämisjakso päätökseen ja raportoidaan tulokset • Käynnistetään ja toteutetaan hankkeen toinen kehittämisryhmä • Aktivoidaan seuroja tuottamaan liikuntapalveluita ja -ryhmiä • Kuvataan toimintamalli ja levitetään valtakunnalliseen käyttöön 	<ul style="list-style-type: none"> • Hankkeen ensimmäinen kehittämisryhmä saatettiin päätökseen ja lopun kuntotesteissä kävi 51 henkilöä • Hankkeen uuteen kehittämisryhmään osallistui 38 yrittäjää ja 15 työntekijää • 7 urheiluseuraa on ollut mukana järjestämässä liikuntaryhmiä ja lajikokeiluita • Toimintamallia on esitelty useissa alueellisissa ja valtakunnallisissa tapaamisissa

2.4. Menestyvä huippu-urheilu

Menestyvän huippu-urheilun osalta PHLU keskittyy urheilijan polun alkupään toimenpiteisiin, liikkumisen kokonaismäärän ja harjoittelun laadun lisäämiseen sekä urheilullisen elämäntavan edistämiseen lapsuusvaiheessa. Vuoden 2017 keskeisenä toimenpiteenä oli Päijät-Hämeen urheilustrategian "Sport Päijät-Häme" työn jalkauttaminen käytäntöön.

Sport Päijät-Hämeen visiona on tehdä maakunnasta urheilijan polun edelläkävijä Suomessa ja lisätä sitä kautta alueen vetovoimaa ja urheilullista menestystä. Strategiatyön kärjiksi on yhteistyössä alueen seurojen ja muiden toimijoiden kanssa valittu "selkeä urheilijan polku", "seurayhteistyö" sekä "kaksoisura on mahdollisuus". Strategiatyön lähtökohtana on seurojen ja lajien oma valmennustoiminta sekä yhteistyö eri toimijoiden kesken. Strategiatyön ydinryhmän muodostavat edustajat Vierumäen ja Pajulahden valmennuskeskuksista, Päijät-Hämeen Urheiluakatemiasta sekä Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilusta. Strategiatyötä ohjaa Sport Päijät-Häme -ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimi vuonna 2017 Harri Kampman.

Myös Päijät-Hämeen Urheilugaalan järjestäminen ja yhteistyö Lahden 2017 MM-hiihtojen kanssa olivat menestyvän huippu-urheilun toimenpiteitä.

Päijät-Hämeen Urheilugaalassa tuotiin näyttävästi ja juhlallisesti esiin vuoden 2016 urheilutekoja ja nostettiin sitä kautta niin huippu-urheilun kuin seuratoiminnankin arvostusta alueella. Vuoden 2016 urheilijana palkittiin kolmiloikkaaja Kristiina Mäkelä, Orimattilan Jymy ry.

LITTI-työllistämishankkeen avulla avustettiin alueen urheilutapahtumien toteuttamisessa. Työntekijät olivat apuna yhteensä vuoden aikana yli 50 tapahtumassa.

Lisäksi PHLU oli aktiivisesti mukana Päijät-Hämeen Urheiluakatemian toiminnassa sekä Olympiakomitean valmennusosaamisen työpajoissa.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Urheilijan polun laadukas toteutuminen alueella	<ul style="list-style-type: none"> Maakunnallisen urheilustrategian jalkauttaminen käytäntöön Urheilijan polun verkoston kokoaminen ja roolitusten selkeyttäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Strategian jalkauttamisen ja seurannan toteutuminen on aloitettu vuonna 2017 4 verkostotapaamista Eri toimijoille on nimetty tietyt vastualueet ja tavoitteet strategian eteenpäinviemiseksi
Urheilun aseman ja arvostuksen lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> Järjestetään Päijät-Hämeen Urheilugaala 250 osallistujaa gaalassa Urheilustrategian julkistaminen Päijät-Hämeen Urheilugaalassa ja sen toimenpiteistä tiedottaminen alueen medioissa 4 kertaa vuoden 2017 aikana 	<ul style="list-style-type: none"> Tapahtuman onnistui kohtuullisen hyvin ja sai laajaa medianäkyvyyttä alueen eri medioissa Osallistujia gaalassa oli 191 Urheilustrategia julkaistiin Urheilugaalassa ja sen toimenpiteistä on tiedotettu alueen medioissa 3 kertaa vuoden 2017 aikana
Alueen urheilutapahtumien tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> Lahti2017-tapahtuman tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> Viestittiin ja markkinoitiin Lahti2017-tapahtumasta omille sidosryhmille

Urheilustrategia - Sport Päijät-Häme 2020

"Päijät-Hämäläinen urheilijan polku on yhdessä eri toimijoiden kanssa rakennettu reitti, jota pitkin voi kulkea kohti kansainvälistä huippua".

Visio:

"Halu tehdä asioita yhdessä koko maakunnan urheilun hyväksi. Urheilijan polkua tukeva verkosto on Suomen paras".

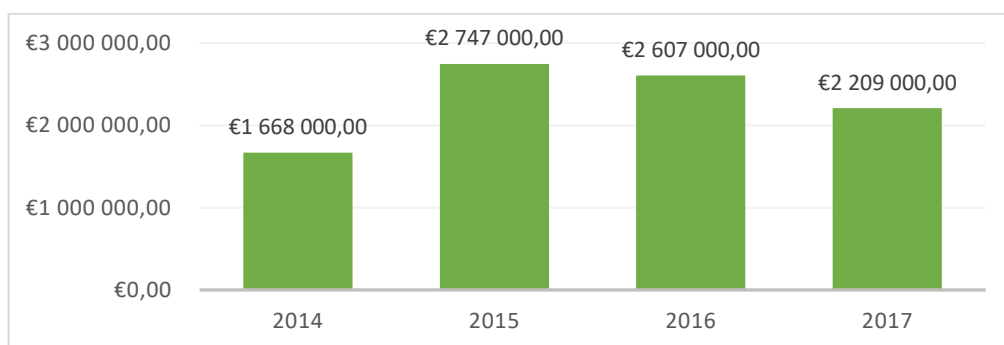
3. Vaikuttaminen

Liikunnan ja urheilun edunvalvonta ja vaikuttaminen ovat osa PHLU:n perustoimintaa. Edustajat ovat aktiivisesti mukana vaikuttamassa valtakunnallisissa, maakunnallisissa ja paikallisissa työryhmissä ja foorumeissa. PHLU toimii tiiviissä yhteistyössä mm. muiden aluejärjestöjen, Valon, KKI-ohjelman, AVI:n, Päijät-Hämeen liiton, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

PHLU edistää seurojen toimintaa vaikuttamalla seurojen harjoitusmahdollisuuksiin, avustuksiin ja olosuhteisiin. Vuoden aikana olosuhteasioissa esillä olivat mm. Lahden FK ry:n Pipon ratahanke, Myrskylän kunnan koulu-/liikuntapaikkahanke ja Hollolan Heinsuon liikuntapaikkahanke. Päijät-Hämeen liiton kanssa tehtiin kuntiin kysely liikuntapaikkarakentamisen suunnitelmista.

PHLU:lla on ollut edustus Etelä-Suomen Aluehallintoviraston liikuntaneuvostossa, joka päättää liikuntapaikkarakentamisen avustuksista alle 700 000 euron hankkeisiin. PHLU:n edustajana on ollut Arto Virtanen.

Liikuntapaikkarakentamiseen myönnetyt avustukset PHLU:n toimialueella 2014, 2015, 2016 ja 2017

Seurojen lisäksi PHLU:n tärkeimpiä yhteistyötahoja paikallistasolla ovat alueen kunnat. Kunnissa tehdään tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä kunnan liikuntatoimesta vastaavien viranhaltijoiden lisäksi myös sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Vapaa-aika- ja liikuntapalveluiden kehittämissyöryhmän toiminta on ollut osa seudullista kehittämissyöryhmätoimintaa. Siinä toiminnan tavoitteena on ollut yhteistyön tiivistäminen liikuntapalveluiden ja -olosuhteiden kehittämiseksi. Ryhmän koordinaattorina ja vetäjänä on toiminut PHLU. Yhteisiin tilaisuuksiin ja toiminnan kehittämiseen on kutsuttu mukaan kaikki PHLU:n toimialueen kunnat. Vuonna 2017 toiminnan aiheina ovat olleet Sote- ja maakuntauudistus, Päijät-Hämeen Terveysliikuntastrategia, hanketoiminta ja muut ajankohtaiset asiat.

Vuonna 2017 järjestettiin myös kunnan viranhaltijoille ja luottamusjohdolle suunnattu koulutusseminaari Tulevaisuuden Liikuntakunta vol 2. 7.-8.9.2017. Etelä-Suomen ja Päijät-Hämeen alueen kuntien yhteinen Tulevaisuuden Liikuntakunta -seminaarissa käytiin läpi liikuntaan liittyviä ajankohtaisia asioita ja luotiin katse myös tulevaisuuden liikuntakuntaan. Seminaariin osallistui yhteensä yli 70 henkilöä.

PHLU:n viestinnän avulla tuodaan esille liikunnan ja terveyden yhteiskunnallista merkitystä lasten, nuorten ja aikuisten liikunnan ja urheilun osalta sekä kerrotaan liikunnan ajankohtaisista hankkeista. PHLU edistää toiminnallaan tasa-arvoista ja yhdenvertaista liikuntaa ja tuo omaa osaamistaan maahanmuuttajien liikuntaan.

4. Hallitus ja henkilöstö

4.1. Hallitus

PHLU:n ylintä päätösvaltaa käyttää varsinainen kokous keväällä ja syksyllä.

Kevätkokous pidettiin ke 19.4.2017 Lahden Urheilukeskuksen pääkatsomorakennuksessa. Edustettuina kokouksessa oli 19 jäsenyhdistystä. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2016 vuosikertomus ja tilinpäätös, kuultiin tilintarkastajan ja toiminnantarkastajan lausunnot, myönnettiin vastuuvapaus hallitukselle sekä muille vastuuvollisille sekä asetettiin ehdollepanotoimikunta valmistelemaan järjestön syyskokouksen henkilövalintoja. Ehdollepanotoimikuntaan nimettiin pj. Sarianna Manselius ja jäsenet Erkki Kilpinen, Urpo Lampinen, Jorma Honkala ja Jorma Roine. Kokouksen puheenjohtajana toimi Reijo Häyrinen.

Syyskokous pidettiin ti 29.11.2017 Lahden Urheilukeskuksessa. Edustettuina kokouksessa oli 17 jäsenyhdistystä. Kokous vahvisti vuoden 2018 toiminta- ja taloussuunnitelman ja päätti jäsenmaksun suuruudesta. Kokouksessa PHLU:n puheenjohtajaksi valittiin Jussi-Matti Salmela, 1. varapuheenjohtajaksi Sarianna Manselius ja 2. varapuheenjohtajaksi Heidi Passila. Uusiksi jäseniksi valittiin Panu Juonala, Minna Palviainen ja Raiko Pousi. Hallituksessa jatkoivat jäsenet Jukka Koskinen, Marjukka Tiainen ja Juri Nieminen. Tilintarkastajiksi valittiin Katja Kousa-Kaartti (KHT) ja toiminnantarkastajaksi Eero Laitinen. Kokouksen puheenjohtajana toimi Esko Saari.

Varsinaisten kokousten päätösten täytäntöönpanijana toimii hallitus. Toimintavuoden aikana hallituksella oli yhteensä 7 kokousta. Kokouspaikkana toimi Lahti.

PHLU:n hallitus vuonna 2017:

Kolli Esko, puheenjohtaja, Itä-Hämeen Rasti ry

Salmela Jussi-Matti 1. varapuheenjohtaja, Kiekkoreipas ry

Manselius Sarianna, 2. varapuheenjohtaja, Suomen Urheiluopisto

Korteniemi Petri, jäsen, Lahden Purjehdusseura ry

Koskinen Jukka, jäsen, Heinolan kaupunki

Nieminen Juri, jäsen, Asikkalan Raikas ry

Passila Heidi, Hollolan Urheilijat -46 ry

Rauske-Kuoppala Leea, Lahden Taitoluistelijat ry

Tiainen Marjukka, jäsen, Liikuntakeskus Pajulahti

Salo Mai-Brit, aluejohtaja, sihteeri

4.2. Henkilöstö

Vuonna 2017 PHLU:ssa ovat työskennelleet seuraavat henkilöt:

Aluejohtaja **Mai-Brit Salo**
 Seuratoiminnan kehittäjä **Kustaa Ylitalo**
 Lasten- ja nuorten liikunnan kehittäjä **Krista Pöllänen**
 Aikuis- ja terveystuokunnan kehittäjä **Keijo Kylänpää**
 Taloussihteeri **Sari Hallberg**
 Taloussihteeri **Tiina Ahvonen** (1.2.2017 alkaen)

Liikunnalla tukea työelämään LITTI2 -hanke
 Projektipäällikkö **Arto Virtanen**
 Projektisihteeri **Marja Pullinen**
 Yksilövalmentajat:
Jukka Sinkkonen
Eemeli Salomäki
Risto Jäntti (9.1.2017 alkaen)

Liikettä Lahden alueen yrittäjille -hanke
 Projektipäällikkö **Ahti Romo**

VESOTE – ja Työkykyisenä elämään -hankkeet
 Projektipäällikkö **Matti Nieminen** (1.9.2017 alkaen)

Urheilukeskuksen info-piste/tapahtumaryhmän vetäjä
 Urheilukeskuksen info-piste vastaava **Krista Lumpo**

Liikuntaneuvojat:
Helena Kämäräinen
Sanna Saarinen-Tokko
Reda Oulmane (osa-aikainen)
Netta Hahl (osa-aikainen)

Lastenliikunnan hanketyöntekijät:
Heidi Mälkönen (osa-aikainen)
Leila Santero (osa-aikainen)

Lasten liikunnan kouluttajina ja asiantuntijoina ovat toimineet Krista Pöllänen lisäksi Kaisa Blomberg, Eeva Kanerva-Loehr, Pirjo Marvalla, Heidi Mälkönen, Kimmo Nykänen, Helena Salakka, Leila Santero ja Susanna Väkeväinen.

Seuratoiminnan kouluttajina ovat toimineet Kustaa Ylitalon lisäksi Jarkko Tuominen, Rainer Anttila ja Suomen Urheiluopiston opiskelijat.

PHLU tekee vahvaa yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa ja vuoden aikana PHLU:ssa harjoitteli opiskelijoita erilaisten projektien kautta. Pidemmässä työharjoittelussa PHLU:ssa ovat olleet Inka Sipilä, Marika Uusi-Ilkainen, Teemu Saarinen, Janika Lääperi, Jasmin Vaara, Reetta Hukka ja Clara Lahtinen.

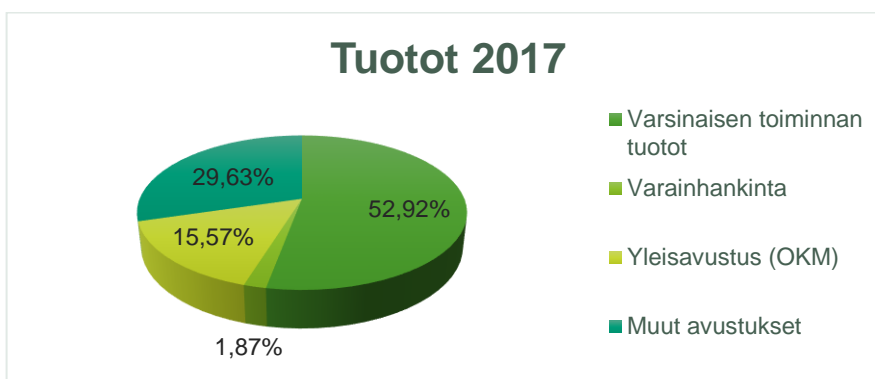
PHLU:lla on palkattuna yhdessä muiden liikunnan aluejärjestöjen kanssa erityisasiantuntija, joka vastaa muun muassa alueiden hanketoiminnan kehittämisestä. Lisäksi aluejärjestöillä on yhteinen Liikkuva koulu -koordinaattori.

5. Talous

PHLU:n toiminnan tuotot vuonna 2017 koostuivat pääasiassa varsinaisen toiminnan tuotoista, valtion toiminta-avustuksesta ja muista hankeavustuksista. Vuonna 2017 valtion toiminta-avustus oli 202 000 euroa. Menoista yli 70 % koostui henkilöstökuluista.

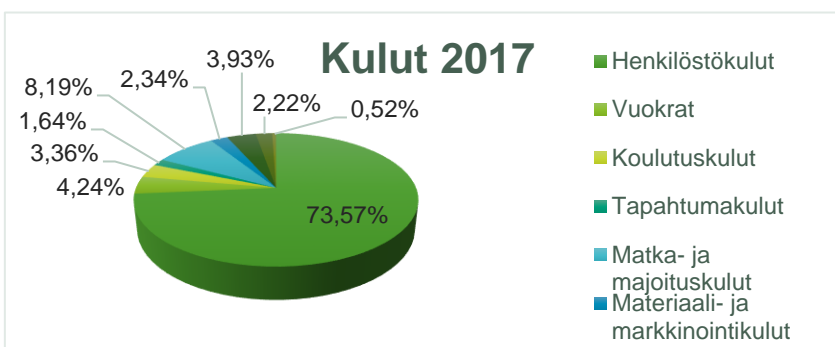
Tilikausi oli 48 510,00 euroa ylijäämäinen.

PHLU:ssa halutaan toimintaa kehittää erilaisten kehittämishankkeiden kautta ja tämä vaatii taloudelta kassavaroja. Hankkeiden maksatusjaksot voivat olla pitkiä ja yhdistyksen on itse rahoitettava hanketoimintaa ennen maksatusten tuloutumista.

Tuotot 2017

Varsinaisen toiminnan tuotot	686 440,53 €	52,9 %
Varainhankinta	24 305,98 €	1,9 %
Yleisavustus (OKM)	202 000 €	15,6 %
Muut avustukset	384 293,73 €	29,6 %
	1 297 040,24 €	100 %

Kulut 2017

Henkilöstökulut	918 604,01 €	73,6 %
Vuokrat	52 902,79 €	4,2 %
Koulutuskulut	41 946,63 €	3,4 %
Tapahtumakulut	20 438,21 €	1,6 %
Matka- ja majoituskulut	102 215,26 €	8,2 %
Materiaali- ja markkinointikulut	29 209,78 €	2,3 %
Varsinaisen toiminnan kulut	49 042,65 €	3,9 %
Käyttö- ja ylläpitokulut	27 711,10 €	2,2 %
Muut kulut	6 459,81 €	0,5 %
	1 248 530,24 €	100 %

5.1. Tuloslaskelma

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	01.01.2017-31.12.2017	01.01.2016-31.12.2016
T U L O S L A S K E L M A		
VARAINHANKINTA		
Tuotot	686 440,53	571 714,92
Henkilöstökulut	-880 930,01	-747 118,05
Poistot	-2 674,62	-649,63
Muut kulut	-361 140,42	-328 309,17
Kulut yhteensä	-1 244 745,05	-1 076 076,85
Tuotto-/Kulujäämä	-558 304,52	-504 361,93
VARAINHANKINTA		
Tuotot	24 105,98	22 089,50
Kulut	-2 551,94	-1 336,10
Tuotto-/Kulujäämä	-536 750,48	-483 608,53
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	200,00	80,84
Kulut	-1 233,25	-1 121,77
Tuotto-/Kulujäämä	-537 783,73	-484 649,46
Omatoiminen tuotto-/kulujäämä	-537 783,73	-484 649,46
YLEISAVUSTUKSET	586 293,73	538 769,26
TILIKAUDEN TULOS	48 510,00	54 119,80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	48 510,00	54 119,80

5.2. Tase

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2016- 31.12.2016
TASE		
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	608,72	913,08
Aineelliset hyödykkeet	6 765,53	1 035,79
Sijoitukset	521,38	521,38
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 895,63	2 470,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	352,80	0,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	352,80	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	11 785,48	24 871,63
Muut saamiset	129 450,27	251 478,29
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	141 235,75	276 349,92
Rahat ja pankkisaamiset	195 108,12	111 954,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	336 696,67	388 304,36
V A S T A A V A A Y H T E E N S Ä	344 592,30	390 774,61
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	84 475,24	30 355,44
Tilikauden voitto (tappio)	48 510,00	54 119,80
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	132 985,24	84 475,24
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	13 940,40	6 667,98
Muut velat	197 666,66	299 631,39
Lyhytaikaiset velat yhteensä	211 607,06	306 299,37
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	211 607,06	306 299,37
V A S T A T T A V A A Y H T E E N S Ä	344 592,30	390 774,61

6. Liitteet

6.1. Koulutukset, tapahtumat ja tilaisuudet

	Tilaisuudet 2017	Tilaisuudet 2016	Tilaisuudet 2015	Osallistujat 2017	Osallistujat 2016	Osallistujat 2015
LASTEN JA NUORTEN LIIKUNTA						
Varhaiskasvatukseen liittyvät koulutukset	16	17	9	367	331	138
Koulupäivään liittyvät koulutukset	68	47	46	849	699	688
Muut koulutukset	4	3	8	121	204	185
Leiri	1	1	1	414	487	590
Muut liikuntatapahtumat	14	5	21	2447	2420	4409
Verkostotapaamiset	4	2	4	109	34	27
Mentoroinnit koulu + varhaiskasvatus	31+68	17	4	475+504	158	30
Muut kehittämistilaisuudet	8	11	7	143	44	45
YHTEENSÄ	214	103	100	5429	4377	6112
AIKUIS- JA TERVEYSLIIKUNTA						
Aikuis- ja terveystilaisuudet	49	37	71	945	488	617
Aikuis- ja terveystilaisuuden tapahtumat	64	95	84	5 997	5603	3179
Liikuntaneuvonnan asiakkaat	414	272	380	414	272	380
*yksittäiset käyntimäärät	1 008	710	851	1 008	710	851
Liikuntaryhmät						
*liikuntaryhmien asiakasmäärät	53 ryhmä	60 ryhmä	49 ryhmä	5 995 osal	6 834 osal	4 100 osal
Verkostotapaamiset	35	43	59	509	582	594
Konsultoinnit	37	41	43	79	83	86
Muut kehittämistilaisuudet	72	31	14	264	271	137
Liikettä Lahden alueen yrittäjille						
Liikuntaneuvonnan asiakkaat	38	78		38	78	
*yksittäiset käyntimäärät	67	101		67	101	
Liikuntalajikokeilut	36	38		36	38	
*yksittäiset osallistumiskerrat	348	426		348	426	
Kuntotestit	3	5		98	110	
Luennot	2	2		24	33	
YHTEENSÄ	2191	1939	1551	14914	15629	9944
SEURA- JA JÄRJESTÖTOIMINTA						
Valmentaja- ja ohjaajakoulutukset	10	16	19	315	234	220
Seurahallinnonkoulutukset	4	4	2	101	53	24
Muut koulutukset	17	7	4	255	266	65
Verkostotapaamiset	60	15	14	300	242	112
Muut kehittämistilaisuudet	20	9	2	50	88	44
Urheilugaala	1	1	1	191	209	200
Järjestöihin työllistetyt/LITTI	50 seuraa	50 seuraa	50 seuraa	181	298	305
Haastattelut ja tapaamiset/LITTI	600	1200	1200	600	1600	1600
YHTEENSÄ	762	1302	1292	1993	2990	2570
YHTEENSÄ (kaikki)	3167	3344	2943	22336	22996	18626

6.2. Pidetyt koulutukset

LASTEN LIIKUNTA	Määrä	Osallistujia
Alueellinen liikkuva koulu seminaari	1	57
Avaimet luontoon	1	19
Draivia kouluun!	1	10
Iloa, leikkiä, yhdessä tekemistä	4	99
Jonot matalaksi itsetunto	3	46
Jonot matalaksi pienet tilat	1	13
Jonot matalaksi pelit ja leikit	2	33
Järkkää tapahtuma	1	15
Lasten tanssin avaimet	3	77
Leirikoulutukset	2	77
Liikkujaksi	1	31
Liikkuva lapsi varhaiskasvatuksessa seminaari	1	27
Nassikkapaini	2	36
Tervetuloa ohjaajaksi	1	22
Tervetuloa ohjaajaksi jatko	1	22
Toiminnallinen oppiminen ak	10	143
Toiminnallinen oppiminen yk	5	106
Vekara vipellys ja liikuntaa pienissä tiloissa	1	9
Välkkäri	21	407
YHTEENSÄ	62	1249
SEURA- JA JÄRJESTÖTOIMINTA	Määrä	Osallistujia
VOK-1: Kannustava valmentaja ja ohjaaja	1	37
VOK-1: Ihmisen elinjärjestelmät ja harjoittelu	1	35
VOK-1: Oppiminen ja opettaminen harjoittelutilanteessa	1	33
VOK-1: Fyysinen harjoittelu	1	32
VOK-1: Harjoittelun suunnittelu ja arviointi	1	31
VOK-1 Liikunnallinen ja urheilullinen elämäntapa	1	29
VOK-1: Valmentajana ja ohjaajana kehittyminen	1	30
VOK-1: Liikunta aikuisen arjessa	1	29
VOK-1: Vinkkejä liikkumiseen ja ohjaustuokioihin	1	27
Seura työnantajana - koulutus	2	21
Nuoren urheilijan vanhempainilta	1	32
Taloushallinnon koulutus	14	70
Kansallinen liikuntafoorumi	1	331
Tulevaisuuden liikuntakunta -seminaari	1	70
Seuraseminaari	1	50
Seuratoimijoiden ilta	2	49
Seuraväen aamiaistapaaminen	1	12
Kunta-seurafoorumi	4	90
Kansallinen liikuntafoorumi	1	331
Hiihtokauden avajaisjuhla	1	80

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

LITTI -lyhytkurssit	10	53
Kuntien työllisyyskoordinaattoreiden tapaaminen	1	10
YHTEENSÄ	49	1482
AIKUIS- JA TERVEYSLIIKUNTA	Määrä	Osallistujia
Liikuntaneuvonnan koulutus	18	842
Liikuntaneuvonnan koulutus, opiskelijat	31	103
VESOTE -hankkeen koulutus	1	54
YHTEENSÄ	50	999
YHTEENSÄ (kaikki)	161	3730

6.3. PHLU:n ohjausryhmät, toimikunta ja valiokunta

Liikunnalla tukea työelämään LITTI -hanke

Jarmo Ropponen, Lahden Kortteliliiga ry, pj
 Timo Toivettula, Hämeen TE-toimisto
 Matti Hulkkonen, Lahden kaupungin nuorisopalvelut
 Sami Kuikka, Lahden kaupunki
 Kimmo Kuparinen, Orimattilan kaupunki
 Pauli Karvinen, Hollolan kunta
 Susanna Rahikkala, Asikkalan kunta
 Kari Kempas, yrityskummi
 Sarianna Manselius, Suomen Urheiluopisto
 Heikki Moilanen, Lahden Liikunnalla Työhön ry
 Arto Virtanen, PHLU, sihteeri

Liikettä Lahden alueen yrittäjille – KKI -kehittämishanke

Petri Korteniemi, Lahden Purjehdusseura ry, pj.
 Miia Malvela, Kunnossa Kaiken Ikää -ohjelma
 Mika Wahlman, Damika Oy/PC-Apu
 Tuire Puolakka, Lahden Yrittäjät
 Riikka Järvinen, Hämeen ELY-keskus
 Outi Hongisto, Päijät-Hämeen Yrittäjät
 Jarkko Tuominen, LAMK Sports
 Pekka Pitkälä, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
 Tiina Laiho, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
 Mai-Brit Salo, PHLU
 Keijo Kylänpää, PHLU
 Ahti Romo, PHLU, sihteeri

Startti Duuniin -hanke

Jarmo Ropponen, Lahden Kortteliliiga ry, pj
 Ville Skinnari, kansanedustaja
 Sami Kuikka, Lahden kaupunki
 Mai-Brit Salo, PHLU
 Arto Virtanen, PHLU, sihteeri

VESOTE -hanke:

Risto Kuronen, PHHYKY, pj.
Sari Hokkanen, PHHYKY
Juhani Sand, PHHYKY
Jarkko Lehtonen, PHHYKY
Heli Lahtinen, PHHYKY
Anna Päätalo, PHHYKY
Veli-Pekka Hakanen, PHHYKY
Kimmo Kuosmanen, PHHYKY
Eija Immonen, PHHYKY
Satu Brinkmann, Heinolan terveyskeskus
Jari Unelius, Lahden kaupunki
Oili Kettunen, Vierumäki Country Club Oy
Matti Kettunen, Asikkalan kunta
Mai-Brit Salo, PHLU
Keijo Kylänpää, PHLU
Matti Nieminen, PHLU, sihteeri

Työkykyisenä työelämään -hanke:

Jari Unelius, Lahden kaupunki, pj.
Sami Kuikka, Lahden kaupunki
Timo Toivettula, TE-keskus
Risto Kuronen, PHHYKY
Helena Hatakka, LAMK
Soili Vierula, ODA-hanke
Tuula-Riitta Koivisto, Lahty ry
Pirjo Halinen, ELY-keskus
Keijo Kylänpää, PHLU
Reda Oulmane, PHLU
Matti Nieminen, PHLU, sihteeri

Terveysliikuntastrategian asiantuntijaryhmä:

Marko Varjonen, liikunta- ja kulttuurilautakunnan jäsen Lahti, pj
Jukka Leivo Suomen Urheiluopisto
Risto Kuronen, PHHYKY
Anjariitta Carlsson, Lahden kaupunki
Marjukka Tiainen, Liikuntakeskus Pajulahti
Reijo Häyrinen, SLA ry
Päivi Vihma, Wellamo-opisto
Juri Haverinen, Lahden Uimaseura ry
Liisa Kiviluoto, Haaga-Helia
Juha Hertsi, Päijät-Hämeen Liitto
Kati Peltonen, LAMK
Kimmo Nykänen, Heinolan kaupunki
Antti Anttonen, Hollolan kunta
Matti Nieminen, Heinolan kaupunki/PHLU
Mai-Brit Salo, PHLU
Kustaa Ylitalo, PHLU
Keijo Kylänpää, PHLU, sihteeri

Sport Päijät-Häme strategian asiantuntijaryhmä:

Harri Kampman, Liikkuva Koulu, pj
 Johanna Ylinen, PHUrA
 Mikko Levola, Liikuntakeskus Pajulahti
 Pekka Merikanto, Koulutuskeskus Salpaus
 Taru Kuoppa, huippu-urheilija
 Taneli Haara, Palloliitto
 Pia Pekonen, Olympiakomitea
 Tero Matkaniemi, Lyseo
 Ilkka Väänänen, LAMK / Lahden Ahkera ry
 Jussi-Matti Salmela, Kiekkoreipas ry
 Ismo Hämäläinen, Suomen Urheiluopisto
 Tommi Lanki, Lahden Liikuntapalvelut
 Janne Lahtinen, Liikuntakeskus Pajulahti
 Keijo Kylänpää, PHLU
 Kustaa Ylitalo, PHLU, sihteeri

Ehdollepanotoimikunta:

Sarianna Manselius, Suomen Urheiluopisto
 Erkki Kilpinen, Nastolan Metsästysampujat ry
 Urpo Lampinen, FC Kuusysi ry
 Jorma Honkala, Vesisamoilijat ry
 Jorma Roine, Lahden Työväen Hiihtäjät ry
 Mai-Brit Salo, PHLU, sihteeri

Järjestövaliokunta:

Erkki Kilpinen, Nastolan Metsästysampujat ry, pj
 Urpo Lampinen, FC Kuusysi ry
 Jorma Honkala, Vesisamoilijat ry
 Heikki Lario, Lahden suunnistusalue
 Jukka Leivo, Suomen Urheiluopisto
 Jouko Valkonen, Orimattilan Jymy ry
 Arto Virtanen, PHLU, sihteeri

6.4. PHLU:n ja OKM:n ansiomerkkien saajat**PHLU:n ansiomerkit 2017****Kultainen ansiomerkki**

Jarmo Heino
 Pirkko Heinonen
 Reijo Häyrinen
 Esko Kolli
 Petri Korteniemi
 Tauno Koskelainen
 Anne Lahdelma
 Timo Laitinen
 Urpo Lampinen
 Sarianna Manselius
 Lasse Mikkelsen
 Pertti Mäkinen

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Lahden Ahkera ry
 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Hartolan Voima ry
 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Hartolan Voima ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Juha Rehula Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Erkki Reinikkala Lahden Ahkera ry
 Oili Riikonen Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Esko Saari Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Jussi-Matti Salmela Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Mai-Brit Salo Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Tauno Syrjänen Hartolan Voima ry
 Arto Virtanen Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Hopeinen ansiomerkki

Valto Heiniaho Lahden Ahkera ry
 Juhani Saimovaara Lahden Ahkera ry
 Sinikka Salminen Lahden Ahkera ry
 Jouko Salminen Lahden Ahkera ry
 Anssi Sinisalo Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Risto Turunen Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Kultainen ansiolevy

Raija Forsman Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Sari Hallberg Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Teuvo Järvinen Hartolan Voima ry
 Ritva Kilpinen Hartolan Voima ry
 Anita Kokkonen Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Jukka Koskinen Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Keijo Kylänpää Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Risto Mattila Lahden Ahkera ry
 Heidi Passila Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Lea Pesola Lahden Ahkera ry
 Seija Porvari Hartolan Voima ry
 Marja Pullinen Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Kari Rannikko Hartolan Voima ry
 Liisa Ripatti Hartolan Voima ry
 Leea Rauske-Kuoppala Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Jukka Sinkkonen Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Hopeinen ansiolevy

Kaisa Blomberg Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Jukka Kurki Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Antero Laine Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Heidi Mälkönen Hartolan Voima ry
 Mirja Nora Hartolan Voima ry
 Asta Nurminen Hartolan Voima ry
 Anne-Marie Piipari Hartolan Voima ry
 Jere Porvari Hartolan Voima ry
 Ahti Romo Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Leila Santero Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
 Susanna Väkeväinen Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Ansiolevy

Päivi Ihanajärvi Hartolan Voima ry
 Kari Kupiainen Hartolan Voima ry
 Teppo Laine Hartolan Voima ry
 Hannu Pajunen Hartolan Voima ry

OKM:n ansiomerkit 2017

Ansioristi kullattuna

Pirkko Heinonen

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Ansioristi

Tauno Haapasaari

Petri Korteniemi

Urpo Lampinen

Ossi Lempinen

Lasse Mikkelsso

Arto Näveri

Marko Patrakka

Virpi Remahl

Jarmo Ropponen

Lahden Suunnistajat – 37 ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Lahden Reippaan Tuki ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Lahden Reippaan Tuki ry

Reserviläisliitto ry

Lahden Suunnistajat – 37 ry

Lahden Suunnistajat – 37 ry

Ansioitali kullattuna

Jouko Valkonen

Rami Virlander

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Suomen Urheiluliitto ry

Ansioitali

Jarmo Heino

Ritva Häyri

Raimo Kaulio

Teuvo Kuitunen

Sarianna Manselius

Krista Pöllänen

Pirjo-Liisa Räsänen

Jussi-Matti Salmela

Mai-Brit Salo

Jukka Sinkkonen

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Joutsan Pommi ry

Lahden Reippaan Tuki ry

Joutsan Pommi ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Joutsan Pommi ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

6.5. Urheilugaalassa palkitut

Vuoden urheilija: Valtteri Bottas, Formula 1-sarja, Lahden FK

Vuoden valmentaja: Arttu Mannelin, Koripallo, Lahti Basketball

Vuoden vammaisurheilija: Yrjö Jääskeläinen, Curling, Curling Club Lahti

Vuoden veteraaniurheilija: Alpo Virtanen, Maastohiihto, Hyvinkään Hiihtoseura

Vuoden liikuttaja: Ravintola Lokin Marko Leinonen ja Järvimatkaailun Jukka Riikonen, Lahti

Vuoden lastenliikuttaja: Orimattilan urheiluseurojen kesäliikunta, Orimattila

Vuoden viestintäteko: Padasjoen kunta, vapaa-aikatoimi, Unelmat Liikkeelle 52 teemaviikkoa

Huomionosoitus elämäntyöstä: Matti Haapoja, Lahden Hiihtoseura

Vuoden lupaava tyttöurheilija: Aino Kuljukka, Yleisurheilu, Lahden Ahkera

Vuoden lupaava poikaurheilija: Wilho Hautala, Yleisurheilu, Lahden Ahkera

Vuoden nuori joukkue: LASB B-juniorit, Salibandy, Hollola, Hämeenkoski

Vuoden urheiluseura: LCS Panthers ry, Lahti

Jääkiekkoliiton aluepalkinto: Kari Eloranta

Päijät-Hämeen Urheiluakatemia Akatemiaurheilija-palkinto: Taru Kuoppa, Jousiammunta, Lahden Vasama

Veikkauksen Jokeri-palkinto 500 €: Vesa Törnroos, Lahden Ampumaseura

Liikkuva-koulu -tunnustus: Orimattilan Jymy

Gasumin ja Olympiakomitean Sinettiseuratunnustus 1000 €: FC Reipas, Jalkapallo

---

Lisäksi viisi kuntaa jakoi gaalassa omia vuoden 2017 urheilutekopalkintojaan.

6.6. Vierumäen Leiritulet -liikuntaleirin osallistujamäärät ja yhteistyötahot:

Lajiryhmät	8-11 v.	12-14 v.	8-14 v.
cheerleading 1	21		
cheerleading 2		18	
jalkapallo 1+2			21
lajimix (10 ryhmää)	110	105	
keilailu			8
luistelutekniikka (10-14 v.)		5	
painonnosto			7
ratsastus (10-14 v.)		16	
salibandy 1	7		
salibandy 2		21	
tanssi 1	19		
tanssi 2		18	
ikäryhmittäin	157	183	36
perheleiri	5.-6.6.		6+7 osallistujaa
	6.-7.6.		8+8 osallistujaa
	7.-8.6.		4+5 osallistujaa
YHTEENSÄ	414 leiriläistä	24 ryhmää	

Leiriohjelmaa ja lajeja toteuttamassa:

Capoiera Forca Natural Lahti, HC Giants, Lahden Karate, Lahden Mailaveikot, Lahden Parkour Akatemia, Lahden Purjehdusseura, Lahden Tanssiurheiluseura Nick's Dance Sport, Pelicans, Pohjois-Iitin Kiri, Suomen Keilailuliitto, Suomen Luisteluliitto, Suomen Painonnostoliitto, Taekwondo Lahti, Vaellustalli Toreson, Valkon Vire, Vesisamoilijat

Yhteistyössä myös:

Kärkölän kunta, Lahden kaupungin liikuntapalvelut, Myrskylän kunta, Pertunmaan kunta

6.7. PHLU:n Joulumaan yhteistyökumppanit:

1.12.2017 järjestetyn PHLU:n Joulumaan yhteistyökumppaneita olivat:

FC Reipas, EMA Sport, Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkku, Lahden Ahkera, Lahden Hiihtoseura, Lahden kaupungin suunterveys, Lahden Kuurojen Urheiluseura Gebardit, Lahden seudun tanssin ammattilaiset, Lahden Taitoluistelijat, Lahden Uimaseura, Lahden VPK, lahtelaiset lions-klubit, Lahti2017, Lahti Ringette, Liikenneturva, Lahden seurakuntayhtymän kasvatustyö, Päijät-Hämeen Allergia- ja Astmayhdistys, Päijät-Hämeen Salibandyseura, Reippaan naiset, Sisälähetysseura Safed, Touhula liikuntapäiväkotini Karisto ja Patoniitty.

6.8. PHLU:n jäsenet

Seurat

Artjärven Ahjo ry
 Asikkalan Ampumaseura ry
 Asikkalan Raikas ry
 Asikkalan Taido ry
 Asikkalan Voimistelu ry
 Bandy Boys -88 ry
 CC Tailwind ry
 FC Kuusysi ry
 FC Lahti ry
 FC Reipas ry
 Finland Motorsport ry
 Hartolan Golfklubi ry
 Hartolan Latu ry
 Hartolan NMKY ry
 Hartolan Voima ry
 HC Giants ry
 HC-Team ry
 Heinolan Ampujat ry
 Heinolan Isku ry
 Heinolan Keilailuliitto ry
 Heinolan Kiekko ry
 Heinolan KK:n Kisa ry
 Heinolan Latu ry
 Heinolan Moottorikerho ry
 Heinolan Palloilijat -47 ry
 Heinolan Pursiseura ry
 Heinolan Taitoluistelijat ry
 Heinolan Urheiluautoilijat ry
 Heinolan Verkkopalloilijat -36 ry
 Heinolan Voimisteluseura ry
 Heinämaan Nuorisoseura ry
 Herralan Hukat ry
 Herralan Urheilijat ry
 Holjutai ry
 Hollolan Nasta ry
 Hollolan Ratsastajat ry
 Hollolan Urheilijat -46 ry
 Hollolan Voimistelu ry
 HoPoKi ry
 Hämeen Laskuvarjourheilijat ry
 Iitin Golfseura ry
 Iitin Pyrintö ry
 Itä-Hämeen Rasti ry
 Jenga Team ry
 Joutsan Pommi ry
 Joutsan Voimistelu ja Liikunta ry
 Junior-Pelicans ry
 Järvelän Jäppärä ry
 Kalkkisten Kataja ry
 Kanavan Pallo -80 ry
 Kiekkoreipas ry
 Kimmo-Volley ry
 Kosken Kuohu ry
 Kuhmoisten Kumu ry
 Kärkölän Kisa-Veikot ry
 Kärkölän Riistamiehet ry
 Lacrosse Lahti ry
 Lahden Ahkera ry
 Lahden Ampumaseura ry
 Lahden Avantoimarit ry
 Lahden FK ry
 Lahden Frisbee Club ry
 Lahden Gentai ry
 Lahden Golf ry
 Lahden Hiihtoseura ry
 Lahden Judoseura ry
 Lahden Jääkiekkotuomarit ry
 Lahden Kaleva ry
 Lahden Kampailulajikeskus ry
 Lahden Karate ry
 Lahden Kendoseura Shi Ken Kai ry
 Lahden Kortteliliiga ry
 Lahden Laaki ry
 Lahden Lavarientäjät ry
 Lahden Mailaveikot ry
 Lahden Naisvoimistelijat ry
 Lahden Pingviinit ry
 Lahden Purjehdusseura ry
 Lahden Pyöräilijät ry
 Lahden Ratsastajat ry
 Lahden Sugata ry
 Lahden Suunnistajat -37 ry
 Lahden Taekwondo Hwang ry
 Lahden Taijikkubi ry
 Lahden Taitoluistelijat ry
 Lahden Tanssiurheiluseura Nick´s Dance Sport ry
 Lahden Tenniskerho ry
 Lahden Työväen Hiihtäjät ry
 Lahden Uimaseura ry
 Lahden Verkkopalloseura ry
 Lahti Pool - 90 ry
 Lahti Ringette ry
 Lahti Roller Derby ry
 LahtiSport35+ ry
 Lahti Trail Runners ry
 Lahti Ultimate Club ry
 Lahti Yuko Aikikai ry
 Laitialan Luja ry
 Lammin Judoseura ry
 Lammin Säkiä ry
 Lapinjärven Urheilijat ry
 Lappilan Nousu ry
 LASB Edustus ry
 Lords of Disc Golf ry
 Loviisan Seudun Judoseura Arashi ry
 Meloja ry
 Messilän Golf ry

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry

Metsän Pojat ry
Myrskylän Myrsky ry
Namika Lahti Juniorit ry
Nastola Minton ry
Nastolan Kiekko juniorit ry
Nastolan Metsästysampujat ry
Nastolan Naseva ry
Nastolan Tennis ry
Nastolan Terä ry
Nastolan Vilke ry
Orimattila Disc Club ry
Orimattilan Ampumaratayhdistys ry
Orimattilan Judoseura ry
Orimattilan Jymy ry
Orimattilan Karate ry
Orimattilan Latu ry
Orimattilan Moottorikerho ry
Orimattilan Pedot ry
Orimattilan Seudun Urheiluampujat ry
Paason Pojat ry
Padasjoen Urheiluampujat ry
Padasjoen Yritys ry
Parkour Akatemia ry
Pelicans
Pelicans 2000 Hollola ry
Pertunmaan Ponnistajat ry
Porlammin Pyry ry
Päijät-Hämeen Ilmailuyhdistys ry
Päijät-Hämeen Salibandyseura
Päijät-Rasti ry
Rastivarsat ry
Renshinkan Lahti ry
Royal Cycling Team ry
Salpausselän Naisvoimistelijat ry
Salpis ry
SB Coyotes ry
SB-Girls ry
SB Heinola ry
Shorinjiryu Renshinkan Heinola ry
Sysmän Sisu ry
Sysmän Voimistelijat ry
Tanssikerho Jam`n Roll ry
Tanssiklubi DANCING ry
Tiirismaan Latu ry
Triathlon Club Heinola ry
Urheiluseura Hollolan Toverit ry
Valkon Vire ry
Vekin Tuki ry
Vesi Veijarit ry
Vesikansan Urheilijat -78 ry
Vesisamoilijat ry
Vesivehmaan Vire ry
Vierumäen Golfseura ry
Vierumäen Jytinä ry
Viipurin Reipas ry
Voimistelu- ja Urheiluseura Lahden Taimi
ry

Kunnat

Asikkalan kunta
Hartolan kunta
Heinolan kaupunki
Hollolan kunta
Iitin kunta
Joutsan kunta
Kuhmoisten kunta
Kärkölän kunta
Lahden kaupunki
Lapinjärven kunta
Loviisan kaupunki
Myrskylän kunta
Orimattilan kaupunki
Padasjoen kunta
Pertunmaan kunta
Sysmän kunta

Lajien – alueet ja lajiliitot

Lahden Piirin Hiihto ry
Lahden Seudun Yleisurheilu ry
Päijät-Hämeen Suunnistus ry
SAL:n Hämeen aluejaosto ry
Suomen Ratsastajainliitto ry Hämeen alue
Suomen Kansainvälinen Mölkkylitto ry

Muut yhteisöt

Alkuopetuksen Opettajainliitto ry (APOOL)
Avoin Mieli-Open Mind ry
Enonsaari ry
Harjulan Settlementti ry
Heinolan Kaupunkisydän ry
Heinolan kirkonkylän kyläyhdistys ry
Inspis Lahti ry
Jyrängön asukasyhdistys ry
Jyränkölän Settlementti ry
Kankurin Apu ry
Kumiantien kylänyhdistys ry
Kyläyhdistys Sepän Tähti ry
Kärkölän Vanhustenkotiyhdistys ry
Lahden Attaseakerho ry
Lahden Liikunnalla Työhön ry
Lahden Reumayhdistys ry
Lahden Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry
Lahden Urheilunekerit ry
Lappilan kyläyhdistys ry
Liikuntakeskus Pajulahti ry

Nastola-seura ry
Osuuskunta Herrasmannin karavaanarit ry
Padasjoen 4H-yhdistys ry
Padasjoen Taideyhdistys ry
Päijät-Hämeen Näkövammaiset ry
Päijät-Hämeen Urheiluakatemia ry
Reippaan Naiset ry
Suomen Liikunnan Ammattilaiset ry
Suomen Urheiluopisto
Sysmän 4H-yhdistys ry
Sysmän Kirjakyläyhdistys ry
Terveysttä Liikunnasta ry
Tuunaa Duuni ry
Unelmista Totta ry
Vanhan Vääksyn Kehittämisyhdistys ry
Vartiomäki Pääsinniemen kyläyhdistys ry
Villähteen Nuorisoseura ry
Virkistysyhdistys Mukkulan Puuhapirtti ry
Vääksyn Olkkari ry
Yritys- ja Kotiapu ry